

УДК 331.45

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

Ольшанська В.В., магістрант, 1 курс ЦБ

Науковий керівник: Гранкіна О.В., к.т.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

e-mail: opbzh@tsatu.edu.ua

Постановка проблеми. Структура управління охороною праці у відповідності із вимогами Законодавства створюється та функціонує на кожному підприємстві державної та інших форм власності [1]. У зв'язку з впровадженням міжнародного стандарту з менеджменту безпеки та здоров'я [2] більшість підприємств виявляють зацікавленість в підвищенні ефективності управління охороною праці як підсистеми загальної системи управління виробництвом.

Мета статті. Оцінити функції системи управління охороною праці підприємства, визначити її ефективність та шляхи удосконалення.

Основні матеріали дослідження. Структура СУОП сучасного підприємства включає в себе схему управління, перелік посадових осіб, посадові та професійні інструкції, правила внутрішнього трудового розпорядку, порядок (регламенти) організації управління виробництвом і охороною праці, відповідальність посадових осіб і робітників.

На сьогоднішній час для удосконалення системи управління персоналом підприємства застосовується метод функціонально-вартісного аналізу [3]. Він дозволяє вибрати такий варіант побудови системи управління персоналом, який потребує найменших витрат і є найбільш ефективним з точки зору кінцевих результатів. Метод дозволяє виявити зайві або дублюючі функції управління персоналом. Зокрема, функціонально-вартісний аналіз функції «Управління охороною праці» дозволяє виявити наявність дубльованих і зайвих робіт; виявити роботи, що виконуються за фактом, але непередбачені посадовими обов'язками.

На початку дослідження був проведений аналіз апріорної інформації щодо фактично виконаних робіт з охорони праці, встановлена їх періодичність протягом року та обчислена їх трудомісткість, виходячи з хронометражу робочого часу. Отримані дані були згруповані та систематизовані. Для визначення значущості функцій використовувався метод експертних оцінок з побудовою матриці попарного порівняння функцій. Для зниження суб'єктивного фактору при оцінці значущості управлінських функцій експертні ряди перевірялися на стійкість. Далі була побудована суміщена діаграма значущості функцій служби персоналу і витрат та розраховані коефіцієнти, що характеризують якість використання функцій управління. В результаті розраховано коефіцієнт використання робочого часу у виробничих підрозділах, який залежить від роботи вищої ланки управління і вказує на ті функції, якість здійснення яких слід підвищити в першу чергу.

Висновки. На підставі проведеного аналізу та розрахунків було виявлено, що при скороченні зайвих функцій і придбання програмного забезпечення скоротяться витрати часу посадових осіб щодо управління охороною праці. Використання функціонально-вартісного аналізу дозволило опрацювати оптимальні управлінські рішення, виявити приховані резерви та оптимізувати витрати на виконання всіх функцій.

Список використаних джерел:

1. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджені Головою Держгірпромнагляду 7.02.2008 р.
2. ISO 45001:2018(E) Occupational health and safety management systems Requirement with guidance for use.
3. Литвин, З. Б. Функціонально-вартісний аналіз : навч. посіб / З. Б. Литвин. – Тернопіль : Економічна думка, 2007. – 130 с.